

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора педагогічних наук, професора

Гаврілової Людмили Гаврилівни

на дисертацію Лі Сяося

на тему «Формування креативної компетентності майбутніх фахівців

декоративно-прикладного мистецтва в закладах вищої освіти»,

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю

015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Актуальність тем дисертаційної роботи зумовлена зорієнтованістю результатів наукового пошуку на формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва в закладах вищої освіти, яка постає в якості важливого інструмента успішної професійної підготовки фахівців у галузі декоративно-прикладного мистецтва. Актуальність теми дослідження зумовлена історичною цінністю традицій декоративно-прикладного мистецтва, його естетично-прикладним значенням як для професійних художників-митців, так і для пересічних людей.

Сучасна професійна мистецька освіта, зорієнтована на розвиток творчої особистості, яка має враховувати здобутки культурної спадщини. Вирішення цього завдання можливе за умов якісної професійної підготовки майбутніх фахівців, яка інтегрує накопичений історичний досвід та сучасні ефективні підходи до навчання декоративно-прикладному мистецтву. Наявність креативної компетентності в майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва допомагатиме здійснювати професійну діяльність з розвитку та вдосконалення професійної, мистецької майстерності, збереження та примноження культурних цінностей суспільства.

Обрана тема роботи спрямована на подолання протиріч між соціальним замовленням полікультурного суспільства на фахівців у галузі декоративно-прикладного мистецтва з високим рівнем креативної компетентності та недостатнім рівнем сформованості цієї компетентності у випускників цієї

спеціальності; між потребою в підвищенні рівня креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва та відсутністю відповідних педагогічних умов у процесі їхньої професійної підготовки. З огляду на це вважаємо обрану тему дисертації своєчасною й актуальною.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертаційній роботі. Зміст і структура роботи відповідають поставленим завданням. Загалом поняттєво-категоріальний апарат дослідження є несуперечливим і строгим, а його логіка достатньо обґрунтованою. Дисертаційна робота має певні неповторні характеристики, концептуальну ідею наукового пошуку. Авторка логічно й обґрунтовано сформулювала концептуальні положення, що стали підґрунтям для розробки педагогічних умов формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва.

Предмет дослідження – педагогічні умови формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва. Мета полягає в теоретичному обґрунтуванні, розробці та експериментальній перевірці педагогічних умов формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва. Завдання дослідження узгоджені з метою й темою. Оцінка результатів експериментальної роботи здійснена і на кількісному рівні, і на якісному. Безперечно, науковий пошук здійснено добросовісною та компетентною дослідницею, що дозволило їй зробити ґрунтовні висновки при розв'язанні педагогічно значущої проблеми.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано відповідно до тематичного плану науково-дослідної роботи кафедри педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Старобільськ) у межах комплексної наукової теми: «Якість сучасної освіти: теорія, моніторинг, технології» (державний реєстраційний номер 0117U002854). Тему затверджено вченою радою ДЗ «Луганський

національний університет імені Тараса Шевченка» (протокол №3 від 25.10.2019 р.).

У першому розділі **«Теоретичні засади формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва»** розглянуто тлумачення категорій «компетентність» та «креативна компетентність» переважно в працях українських науковців і на основі цього визначено сутність понять «креативна компетентність» та «креативна компетентність майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва».

Поглиблення теми досягнуто за рахунок розгляду процесу формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва як педагогічну проблему. Дослідження проблеми в контексті загальноприйнятих підходів (компетентнісний, системний, діяльнісний та індивідуально-креативний) дозволило дослідниці встановити, що до структури креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва входять такі компоненти, як ціннісно-мотиваційний, професійно-когнітивний, креативно-діяльнісний та рефлексивний.

В межах дисертаційної роботи дисертанткою було виокремлено та сформульовано педагогічні умови формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва, такі як: формування особистісно спрямованої мотивації майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва на оволодіння креативною компетентністю; дотримання етапності й послідовності в процесі формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва в закладах вищої освіти; створення індивідуально-креативного середовища як засобу формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва.

Другий розділ дисертації – **«Експериментальна перевірка ефективності педагогічних умов формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва»** – присвячено

обґрунтуванню та впровадженню педагогічних умов формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва.

Авторка визначила показники, критерії (мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, рефлексивний) та рівні сформованості (високий, низький, середній) креативної компетентності у здобувачів декоративно-прикладного мистецтва у контрольній та експериментальній групах реципієнтів.

Відповідно до теоретичних засад дослідження та визначеного реального стану сформованості креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва дисертантка розробила й обґрунтувала педагогічні умови формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва в закладах вищої освіти. Зазначені педагогічні умови та коректне їх аргументоване обґрунтування дозволило позитивно оцінити наукову новизну у вирішенні завдань дослідження.

Ефективність педагогічних умов формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва в закладах вищої освіти Лі Сяоя доводила завдяки відповідному діагностувальному та педагогічному інструментарію. Авторське бачення наповнення та впровадження педагогічних умов формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва є, на наш погляд, оригінальним, послідовним і презентабельним.

Значущість отриманих результатів для науки та практичного використання. Основні результати дослідження впроваджено в освітній процес Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (довідка № 1/559 від 01.07.2021); Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (довідка № 1999/01-65/17 від 26.07.2021); Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (довідка № 01-12/651 від 20.10.2021).

Отримані результати дослідження можуть бути використані в процесі організації професійної підготовки майбутніх фахівців декоративно-

прикладного мистецтва, зокрема під час розробки робочих програм, освітніх програм, навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін; у процесі самоосвіти здобувачів закладів вищої освіти.

Повнота викладу наукових результатів дисертаційної роботи в опублікованих працях. Основний зміст роботи і результати дослідження висвітлено авторкою у 9 публікаціях (з них 8 – одноосібно), зокрема, 4 з яких – статті в наукових фахових виданнях України, (1 з яких індексується у Index Copernicus); 1 – у зарубіжному науковому виданні; 4 – у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Відзначаючи загальний високий рівень проведеного дослідження, зацентруємо увагу на окремі дискусійні положення та зауваження до змісту роботи, а також висловимо окремі побажання:

1. На наше переконання, бажано було підсилити індивідуально-креативний підхід звернувшись до аналізу сучасного зарубіжного досвіду формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва.
2. Теоретичні підрозділи дисертації за змістом і формою слід було викласти не в інформаційно-констатувальний спосіб, а шляхом аналізу й узагальнення опрацьованих науково-методичних джерел.
3. Визначаючи педагогічні умови формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва, автору варто було б більш ґрунтовно розкрити особливості їх реалізації.
4. Обґрунтування педагогічних умов формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва в закладах вищої освіти доцільно було б перемістити у другий підрозділ. Натомість, констатувальний етап експерименту у перший, так як обґрунтування педагогічних умов лише на теоретичному рівні без вивчення реального стану проблеми не є переконливим.

5. Визначаючи загалом грамотний і логічний стиль викладу тексту дисертації, зауважим, що в роботі наявні окремі огріхи орфографічного та стилістичного характеру.

Зауважене не знижує загальної позитивної оцінки дисертації як цілісного, логічно довершеного наукового доробку.

Загалом дисертаційна робота «Формування креативної компетентності майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва в закладах вищої освіти» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог щодо оформлення дисертації» (зі змінами) (zareєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2017 року за № 155/30023), а також відповідає вимогам пунктів 9-18 «Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії» (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167) (зі змінами), а її авторка – Лі Сяоя – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Офіційний опонент

доктор педагогічних наук, професор,
завідувачка кафедри теорії і практики початкової освіти
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Л.Г. Гаврілова

Підпис Л. Гаврілової засвідчую
Нач. відділу кадрів ДВНЗ ДДПУ

Є. С. Сілін